

GENUS MICROLESTES

soorten 370-371

Kleine soorten van 2-4 mm met bruine dekschilden, soms met gele vlekken.

Areaal

Het genus komt voor in de meeste zoögeografische regio's met in totaal meer dan 75 soorten (BALL 1960, JUNK & SCHENKLING 1932). Het accent ligt op het Mediterrane gebied en het nabije oosten met ca. 40 soorten. In Europa komen ca. 20 soorten voor (TURIN 1980). In Nederland twee soorten.

Oecologie

Xerofiele en thermofiele soorten, voorkomend op open zandige, grindachtige of kalkbodemp; ordinatie fig. 261.

Biologie

Dagactief. Voortplanting in het voorjaar. Vliegwaarnemingen zijn bekend.

Taxonomie

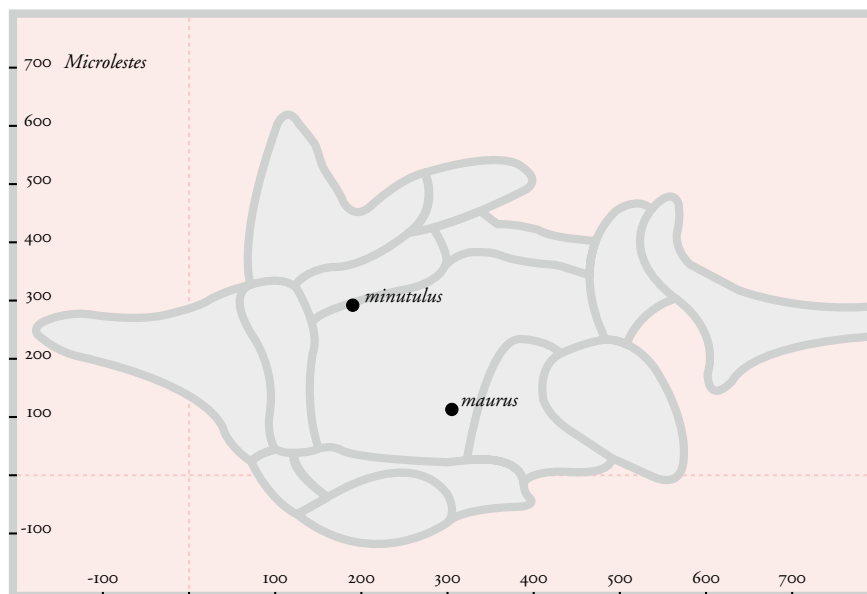
Een belangrijke monografie is geschreven door Holdhaus (1912). Zes Midden-Europese soorten zijn opgenomen in Freude et al. (1976)

370 *Microlestes maurus***Areaal**

West-Palaarctische soort. In nagenoeg geheel Europa, noordelijk tot Zuid-Zweden en Estland. Naar het oosten tot West-Siberië, Klein-Azië, de Kaukasus en westelijk Centraal-Azië. De meldingen uit de Canarische Eilanden zijn niet correct (MACHADO 1992). **Areaalkarakteristiek:** 9, Nederland: subcentraal.

Voorkomen

In Nederland komen de, schaarse en verspreide, waarnemingen uit de zuidelijke helft van het land (BRAKMAN 1940) (zie ook onder oecologie). Op de Britse Eilanden algemeen in het zuiden en oosten van Engeland, maar niet ten noorden van Yorkshire; zeer plaatselijk in Wales, niet in Schotland en Ierland (LUFF 1998). In Denemarken zeldzaam in het oosten van Jutland, maar tamelijk verbreid op de eilanden (BANGSHOLT 1983). In Fennoscandië zeldzaam en plaatselijk in het zuiden van Zweden; niet in Noorwegen, in Finland slechts vier zeer verspreide vindplaatsen in het zuiden (LINDROTH 1945, 1986). In Duitsland verbreid maar zeldzaam, alleen in het oosten algemener volgens Horion (1941). Recentelijk lijkt dit beeld sterk gewijzigd, daar Müller-Motzfeld (1987) voor de voormalige DDR en Barndt et al. (1991) voor de omgeving van Berlijn (BARNDT ET AL. 1991) de soort op de Rode Lijst plaatsten. In Westfalen diverse recente waarnemingen uit het gehele gebied (ASSMANN & STARKE 1990). Ook volgens de faunalijst van Trautner (1992B) in Baden-Württemberg niet bedreigd. In Zwitserland vooral in de warme gebieden: rond Genève, de zuidvoet van de Jura, Zürich, Thurgau en Wallis (MARGGI 1992). In België oorspronkelijk zeer verspreid over het gehele land, maar vooral uit het midden meest oude waarnemingen (DESENDER 1986). Zeldzaam in Vlaanderen (DESENDER ET AL. 1995).

Status: de faunistische gegevens geven voor Midden-Europa een zeer wisselend beeld, waaruit blijkt dat hij in delen van het gebied kennelijk achteruitgaat. In Nederland, maar vooral België is het aantal waarnemingen duidelijk teruggelopen (DESENDER & TURIN 1986, 1989).

Figuur 261Ordinatie van *Microlestes*.**Oecologie**

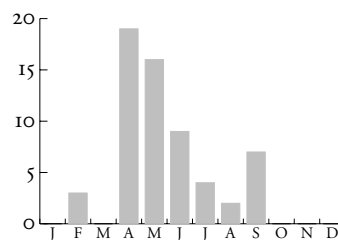
Xerofiel en thermofiel. Een soort van open terrein met een vrij droge, zandige of grindachtige bodem, meestal met enige bijmenging van klei en aanwezigheid van enig strooisel (LINDROTH 1974, 1986). Vaak met beschaduwing van opgaande, kruidachtige vegetatie of houtige gewassen, ook op licht beschaduwde plaatsen, tussen dode bladeren, bijvoorbeeld onder struiken. In Midden-Europa in het heuvelland en het montane gebied tot ca. 1000 m, bij uitzondering tot subalpien (BURMEISTER 1939). In Zwitserland vooral op zonnige leemgronden met een ijle vegetatie van grassen en kruiden (MARGGI 1992). Brakman (1940) meldde een aantal Nederlandse vangsten, o.a. uit aanspoelsel in juli en augustus 1939, onder wilgenschors in april 1940 en onder oude zakken in mei 1940, alle uit Zeeland.

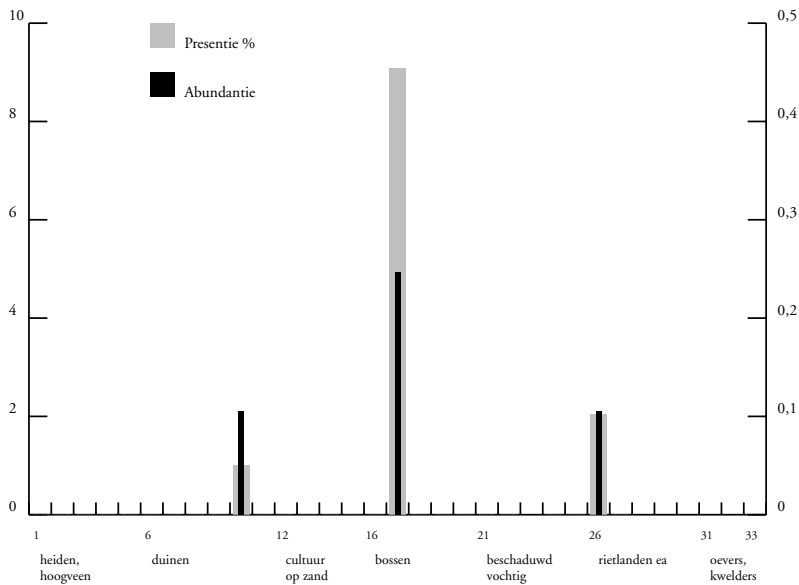
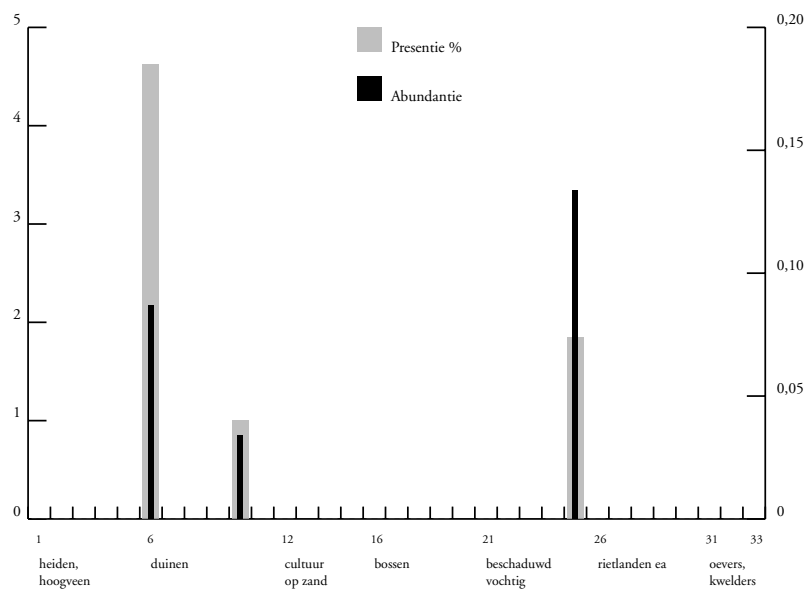
Vangpotten. Groep: Z(D) (4 series, 10 individuen). De weinige vangsten komen uit duinstruweel [10], oud naaldbos [17] en grasland met kruiden [26]. De enige overeenkomst tussen deze vangplekken is, dat het hier om tenminste licht beschaduwde plaatsen gaat. **Eurytopie, Bodem, Vocht en Begeleiders:** onvoldoende gegevens.

Biologie

Dagactief, vooral bij zonnig weer (BURMEISTER 1939). Voortplanting in het voorjaar. Overwintering als imago in het strooisel. 'Verse' dieren vanaf augustus. De larve is onbekend.

Dispersie: dimorf (polymorf). Bij het weinige Belgische materiaal dat kon worden onderzocht, zaten zeer weinig macroptere dieren, maar ook dan nog met gereduceerde vleugels (DESENDER 1989A). In Denemarken werden alleen ongevleugelde dieren en geen volledig ontwikkelde vliegsielen gevonden (BANGSHOLT 1983). Volgens Assmann & Starke (1990) zijn ook uit Westfalen macroptere exemplaren bekend.

370 *Microlestes maurus*

370 *Microlestes maurus*371 *Microlestes minutulus*

Op grond van het Britse materiaal betwijfelt ook Luff (1998) het vliegvermogen. Een waarneming uit een lichtval is echter gemeld door Kádár en Szél (1989) uit Hongarije.

Bedreiging

Zowel over de eventuele bedreiging als over de indicatieve waarde is de beschikbare informatie onvoldoende.

371 *Microlestes minutulus*

Areaal

Palaarctische soort. In Europa verbreid, behalve in het noorden en het zuiden. Naar het oosten tot de Kaukasus, India, Oost-Siberië en Japan. Niet Holarctisch, zoals vermeld in Marggi (1992). **Areaalkarakteristiek:** 5, Nederland: submarginaal.

Voorkomen

In Nederland zeer verspreid over het gehele land, met name in zandige gebieden; veelal oude vangsten. Pas sedert kort bekend van de Britse Eilanden (LUFF 1998). Voor het eerst gevonden in Suffolk (1976), maar pas onderkend door een recente vangst in Essex in 1995, en daarna ontdekt op diverse verspreid liggende lokaties aan de zuidkust van Engeland (EVERSHAM & COLLIER 1997). Het voorkomen daar was al door Lindroth (1973) verondersteld. In Denemarken zeer zeldzaam en verspreid in het oosten van Jutland en op de eilanden (BANGSHOLT 1983). In Fennoscandië vooral in het zuiden van Zweden, zeldzaam maar zich uitbreidend en plaatselijk in het noorden algemener dan in het overige gebied; niet in Noorwegen, zeldzaam in het zuiden van Finland (LINDROTH 1945, 1986). In Duitsland bijna overal algemeen, behalve in het noorden, waar hij vrij zeldzaam is (HORION 1941). In Westfalen eveneens in het gehele gebied (ASSMANN & STARKE 1990). In Zwitserland vooral verbreid in het gebied tussen Genève en de Bodensee, ontbrekend in de Alpendalen, in het zuiden zeer verspreid en zeldzaam (MARGGI 1992). In België zeer verspreid zonder duidelijk patroon (DESENDER 1986), zeldzaam in Vlaanderen (DESENDER ET AL. 1995).

Status: in Nederland en het omliggend gebied is het aantal waarnemingen voor en na 1950 ongeveer gelijk (DESENDER & TURIN 1986, 1989).

Oecologie

Xerofiel, heliofiel. Op vrij droge, open en zonnige plaatsen op zandige of grindachtige, soms kleiige bodem met een ijle vegetatie (LINDROTH 1986). Op lemige bodem o.a. in het gezelschap van *Agonum micans* en *Acupalpus exiguus* (ASSMANN & STARKE 1990). In Midden-Europa vanaf de laagvlakte tot in de bergdalen, tot ca. 1000 m (BURMEISTER 1939). In Zwitserland vooral in de heuvels en het montane gebied, met een maximum hoogte van ca. 1500 m, vooral op open zandige bodem in detritus en onder bladrozetten van lage planten (MARGGI 1992). In Zuid-Engeland doorgaans in aanspoelsel aan de kust (LUFF 1998).

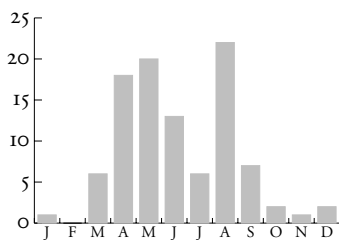
Vangpotten. Groep: Z(B) (5 series, 9 individuen). De weinige vangsten komen van uiteenlopende droge en warme terreinen, namelijk vegetaties met buntgras (*Corynephorus canescens*) [6], duinstruweel [10] en kalkgrasland [25]. Deze geven zeker geen compleet beeld van de oecologie. **Eurytopie:** 3 (PRES = 0,09 en SIM = 0,52). **Bodem:** kalk. **Vocht:** 2. **Begeleiders:** onvoldoende gegevens.

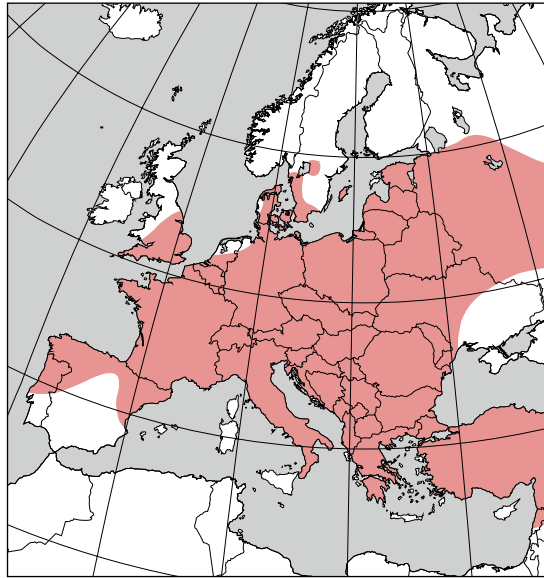
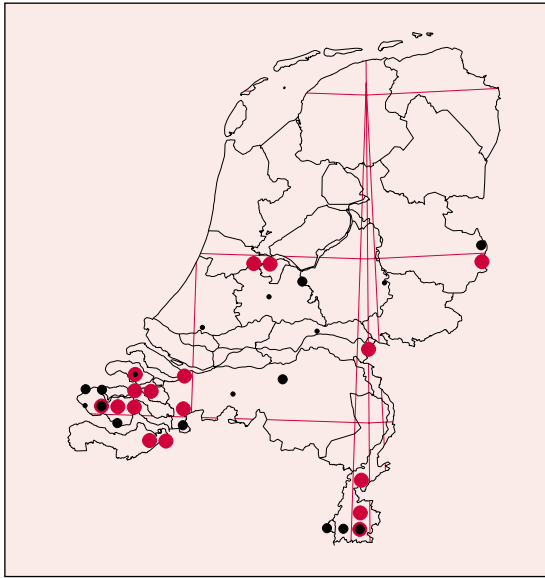
Biologie

Dagactief, bij zonnig weer (BURMEISTER 1939). Voortplanting in het voorjaar. Overwintering als imago in het strooisel of achter schors aan de voet van bomen. De larve is onbekend. **Dispersie:** macropteer. Over de kwaliteit van de vleugels en vliegsieren is weinig bekend. Ook in onze streken constant gevleugeld. Er is slechts een enkele vliegwaarneming bekend (KÁDÁR & SZÉL 1989) maar deze wordt aangevuld door meldingen uit aanspoelsel aan de kust (LINDROTH 1986, LUFF 1998). Ook op akkers in Zuidelijk Flevoland (SIEPEL ET AL. 1996).

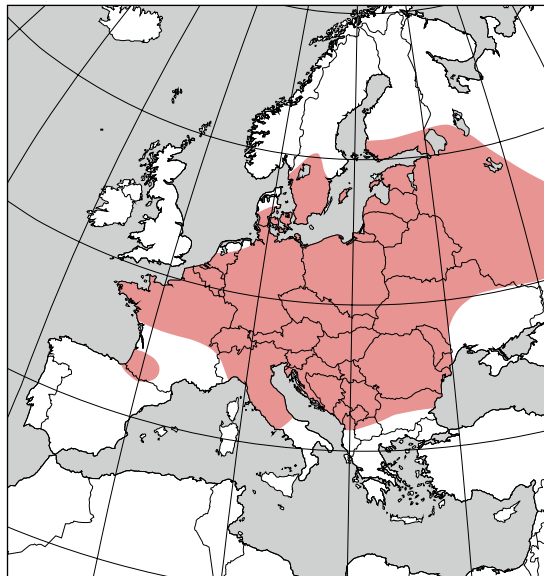
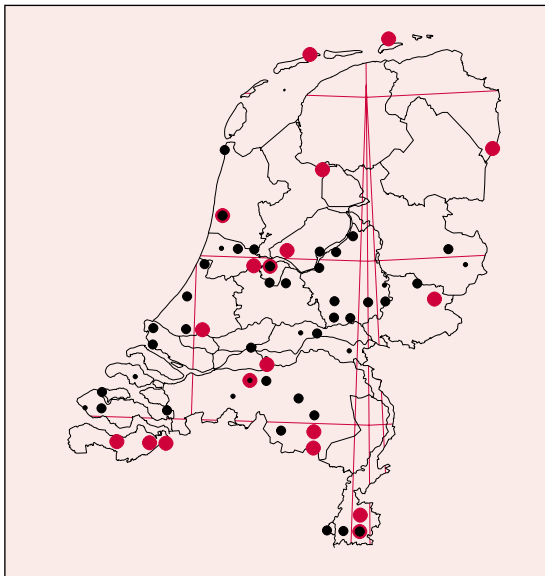
Bedreiging

Onvoldoende gegevens zijn beschikbaar over een mogelijke bedreiging. Als indicatorsoort van xerotherme terreinen mogelijk bruikbaar in combinatie met andere soorten.

371 *Microlestes minutulus*

370 *Microlestes maurus*

371 *Microlestes minutulus*